

[Jørgen Estrup]

nale usikkerhed om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, som blev skabt. Rent faktisk talte Danmark med to stemmer; det førte til manglende stabilitet og derfor tab af dansk indflydelse. Opgaven var derfor at genskabe et stabilt flertal bag udenrigs- og sikkerhedspolitikken, som også omfatter regeringen. Problemet i det gamle Folketing var ikke – jeg tror, det var fru Ritt Bjerregaard, der først sagde det – at der var et alternativt flertal, og selv om jeg i øvrigt var helt enig i fru Ritt Bjerregaards motivering, mener jeg, at man bør understrege, at der var et flertal, og det flertal omfattede i en række situationer ikke den siddende regering. Med grundlovens bestemmelser i § 19 om, at regeringen har ansvaret for udenrigspolitikken og sikkerhedspolitikken, er det en uholdbar situation. Flertallets politik må nødvendigvis også have plads på regeringssiden.

Men ud over dette var opgaven så at skabe grundlaget for positive og konstruktive danske tiltag i udenrigspolitikken, for det, som fru Lone Dybkjær kaldte den særlige udenrigspolitiske indsats, og som blev efterlyst i hendes netop citerede ordførertale. Løsningen af disse problemer indtog en fremtrædende plads under regeringsdrøftelserne i maj; for Det Radikale Venstre var det en afgørende forudsætning for et ja til regeringsdeltagelse, at der fandtes en vej til at løse den udenrigs- og sikkerhedspolitiske opgave, som jeg netop har skitseret. Denne løsning viste sig i skitseform under regeringsforhandlingerne med aftalen om nedsættelse af en forsvarskommission og om etablering af et organ med udenrigs- og sikkerhedspolitisk ekspertise, som kan bistå regering og Folketing. Men KVR-regeringen er som bekendt en mindretalsregering; opgaven var og er at skabe et stabilt, konstruktivt flertal bag den udenrigs- og sikkerhedspolitiske indsats.

Derfor sker der i dag faktisk lidt af en historisk begivenhed, og vi hilser det fra radikal side velkommen, at der nu er skabt forståelse hos et stort flertal i Folketinget, således som dagens debat og den foreslåede dagsorden er udtryk for. Forståelsen er udtryk for, at der ønskes resultater i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik; det, som så er spørgsmålet, er, hvor bredt et flertal vi skal kunne regne med, og specielt f.eks. om SF vil holde sig uden for indflydelse.

Jeg synes, det var en god, imødekommende og balanceret tale, udenrigsministeren holdt.

Den markerede en ny start i dansk udenrigspolitik og en god begyndelse for KVR-regeringen. Der er faktisk tale om en spændende nyskabelse gennem kombinationen af det særlige Sikkerhedspolitiske Udvalg og SNU som ekspert- og udredningsorgan. I Det Radikale Venstre opfatter vi i høj grad SNU som vores barn; den ekspertise, alsidighed og ret til selvstændige initiativer, som ligger i SNU's konstruktion, skal fastholdes og derved sikre kvaliteten i det arbejde, som nu sættes i gang. Logikken er jo den, at hvis et flertal skal kunne fastholde en stabil linie over en længere periode, kræver det let og direkte adgang til den nødvendige information. Grundlovens ord i § 19 om regeringens ansvar for udenrigspolitikken førelse med pligt til at indhente Folketingets samtykke i konkrete tilfælde og i sager – som grundloven udtrykker det – »som i øvrigt er af større betydning«, er jo klare nok. Det er der naturligvis ingen der drømmer om at anfægte.

Derfor er det, som nu sikres, at der er en forudbanet vej for Folketingets fremskaffelse af den information, som Folketinget finder nødvendig, og at der på denne måde kan skabes et fælles informationsgrundlag, som binder flertallet sammen og danner udgangspunkt for regeringens udenrigs- og sikkerhedspolitiske initiativer.

Resultatet af denne proces ser vi frem til med store forventninger fra radikal side. Dette er et skift i udenrigs- og sikkerhedspolitikken, således som hr. Pelle Voigt sagde det på et vist tidspunkt, men et skift, som indebærer, at flertallet kan føre sin politik ud i livet. Det kunne flertallet ikke tidligere.

Lad mig så afslutningsvis også komme med nogle mere konkrete bemærkninger, herunder til det beslutningsforslag fra Socialdemokratiet, som vi senere skal debattere. Fra radikal side finder vi, at der er mange positive træk i beslutningsforslaget, og at ud over, at det i et vist omfang har karakter af overskrifter, er der først og fremmest lagt vægt på en aktiv indsats, som vi helt klart er enige med Socialdemokratiet i.

Vi har bemærket, at man lægger vægt på etableringen af en a-våbenfri zone, og at dette skal ses i en større sammenhæng. Fra radikal side vil vi gerne understrege, at dette er et led i en tillidskabende proces.

Vi har også lagt mærke til, at beslutningsforslaget gør meget ud af den konventionelle ned-